

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Koninkrijksrelaties heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over zorgen om het projectplan «Een evenwichtig project» en natuurbehoud op Bonaire (Bolivia).

De voorzitter van de commissie,
Paternotte

De griffier van de commissie,
De Lange

1. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op het verzoek van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties over zorgen over het projectplan «Een evenwichtig project» op Bonaire (Bolivia) en willen nog enkele vragen voorleggen.

De leden van de D66-fractie zouden graag vernemen of u ermee bekend bent dat de voormalige Plantage Bolivia op Bonaire – in totaal 10% van de totale oppervlakte van Bonaire – door een Nederlandse ondernemer is aangekocht. Voornoemde leden vernemen eveneens graag of u ermee bekend bent met dat uit recente wetenschappelijke publicaties (onder andere in opdracht van de Nederlandse overheid) blijkt dat deze plantage een gebied is met grote ecologische waarde voor zowel de fauna als flora voor de Benedenwindse eilanden?

De aan het woord zijnde leden vernemen graag of u ermee bekend bent dat in de afgelopen jaren op Bonaire 30 hectare is herbebost met subsidie van Nederland en in opdracht van het Openbaar Lichaam Bonaire en dat mogelijke ontwikkeling van Bolivia de vernietiging van 3.000 hectare uniek en zeldzaam droog tropisch bos met zich mee zal brengen.

De leden van de D66-fractie vragen of u kunt bevestigen of de nieuwe eigenaar voornemens is de plantage te ontwikkelen en daar 1500 woningen te bouwen, het gebied te verkavelen en mogelijk door derden wil laten ontwikkelen. Voornoemde leden vragen u toe te lichten hoe u deze ontwikkelingen beoordeelt tegen de achtergrond van de natuurwaarde van het gebied.

De leden van de D66-fractie vernemen graag of u bekend bent met de Strategische Milieu Beoordeling 2010 en het daarop gebaseerde Ruimtelijke Ontwikkelingsplan van Bonaire. Deze leden willen weten of u ermee bekend bent dat er in deze Strategische Milieu Beoordeling zeven locaties zijn aangewezen met een totale capaciteit van 3.980 woningen, om de noodzakelijke woningbouw op Bonaire te realiseren en dat slechts twee van deze locaties nodig zijn om aan de verwachte capaciteitsvraag tegemoet te komen.

De aan het woord zijnde leden vernemen graag of u er bekend mee bent dat er binnen de Strategische Milieu Beoordeling, in relatie tot woningbouw, wordt gesproken over «inbreien» en aansluiten aan bestaande bebouwing bij Kralendijk en Rincon. Deze leden zouden graag van u vernemen hoe u de voorgenomen bouw van 1500 woningen in Bolivia beoordeelt tegen deze achtergrond.

De leden van de D66-fractie vragen of u kunt toelichten of de lokale natuurorganisaties, die voornamelijk uit vrijwilligers bestaan, door de schaal van de voornemens van de ontwikkelaar, voldoende bij machte zijn de voorgenomen ontwikkeling van Bolivia voldoende kritisch te kunnen volgen. Tevens vernemen deze leden graag of u vindt dat de commissie Natuurbeheer, bestaande uit vijf leden, met het huidige budget, voldoende is toegerust om haar kerntaken te kunnen vervullen.

Tot slot vernemen de aan het woord zijnde leden graag wat uw rol is bij de mogelijke wijziging van het bestemmingsplan voor Bolivia en op welke wijze u toeziet op een correcte toepassing van de procedure met betrekking tot de wijziging van het bestemmingsplan, indien deze aan de orde komt.

2. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie uiten hun zorgen over het feit dat de bevolking van Bonaire zo snel groeit en dat die groei zo onevenwichtig is, waarbij de sociaaleconomische verschillen toenemen en oorspronkelijke bewoners zich steeds meer een vreemde voelen op hun eigen eiland. Welke verantwoordelijkheid heeft het lokale bestuur en welke heeft de regering ten aanzien van dit project? Klopt de inschatting van voornoemde leden dat de voorgenomen inpassing door het lokaal bestuur van dit project in de «Blue Destination»-politiek evengoed kan betekenen dat vele huizen worden gebouwd die voor de armere lokale bevolking niet toegankelijk zijn, maar wel voor rijke mensen van buiten het eiland? Is een referendum mogelijk door de bevolking van Bonaire over dit (vastgoed)project?